

Voleybol

Voleybol

Mavi takım topu karşılama pozisyonunda.

Birlik [FIVB](#)

İlk oynanış 1895, [Holyoke, Massachusetts](#), [Amerika Birleşik Devletleri](#)

Özellikleri

Takım üyeleri 6

Kategori İç mekan, [plaj](#), çim

Ekipman [Voleybol topu](#)

Olimpiyatlar [1964](#)

Voleybol, file ile ikiye bölünmüş bir oyun alanı üzerinde altı kişilik iki takım ile oynanan bir spor dalıdır.

Oyunun amacı, topu filenin üzerinden göndererek rakip takımın oyun alanına topun düşmesini sağlamak ve rakip takımın aynı amaca ulaşmasını ise önlemektir. Takımlar topu rakip alana gönderirken topa en az bir kere kendi sahaları içinde vurmalıdır. Takımlar topa en fazla üç kere değebilir, blok teması ile dört kere değme hakları vardır.

Top oyuna servis ile sokulur, servisi atan oyuncu topu filenin üzerinden rakip alana gönderir. Oyun; topun oyun alanına düşmesi, harice gitmesi veya bir takımın hata yapmasına kadar devam eder.

Voleybolda bir "rally" kazanan takım bir sayı alır (Rally Sayı Sistemi). Servisi karşılayan takım rally'i kazandığında bir sayı ve servis kullanma hakkı kazanır.

Hakem oyuncuların birine sarı kart verir ise oyuncuyu uyarılmış olur. Hakem kırmızı kart verir ise kırmızı kart bulunduğu takım bir sayı ceza alır. Eğer servis kırmızı kart alan takımda ise servis haklarını kaybederler ve servis diğer takıma geçer. Eğer hakem sarı ve kırmızı ayrı ayrı ellerinde gösterirse oyuncu o setliğine oyundan çıkar ve oyuncu o set boyunca ceza sandalyesinde oturur. Eğer hakem sarı ve kırmızı kartı aynı anda ve aynı elinde gösterirse o oyuncu müsabakadan diskalifiye edilir . Voleybol spor salonlarında, plajda veya çimde oynanabilir. Saha ölçüleri 18 metreye 9 metredir.

İçindekiler

- 1Tarihi
- 2Oyuncular ve yerleri
  - 2.1Pasör
  - 2.2Pasör Çaprazı
  - 2.3Smaçör
  - 2.4Orta Oyuncu
  - 2.5Libero
- 3Oyuncular
- 4Pas Çeşitleri
  - 4.1Uzun Pas
  - 4.2Kurşun Pas
  - 4.3Kısa Pas
  - 4.4Erken kısa
  - 4.5Normal kısa
  - 4.6Geç kısa
- 5Taktikler
  - 5.14-2
  - 5.25-1
  - 5.3Modern 4-2
- 6Voleybol sahası
  - 6.1Oyun alanının üzerindeki çizgiler
    - 6.1.1Sınır çizgileri
    - 6.1.2Orta çizgi
    - 6.1.3Hücum çizgisi
  - 6.2Bölgeler
    - 6.2.1Ön bölge
    - 6.2.2Servis bölgesi
    - 6.2.3Oyuncu değiştirme bölgesi
    - 6.2.4Libero değişim bölgesi
    - 6.2.5İsınma sahası
    - 6.2.6Ceza sahası
  - 6.3File
- 7Voleybol kuralları
  - 7.1Voleybol topu
  - 7.2Yasaklı malzemeler
  - 7.3Kaptanlar
  - 7.4Sayı kazanmak
  - 7.5Setler
  - 7.6Saha seçimi ve ilk servisi atacak takımın seçilmesi
  - 7.7Oyundaki Oyuncu Sayısı
  - 7.8Dönüşler
- 8Fotoğraflar

• Tarihi

[ABD](#)'nin Massachusetts eyaletinde, Genç Erkekler Hristiyan Birliđi (YMCA) adındaki spor kulübünde çalışan beden eğitimi öğretmeni William G. Morgan tarafından 9 Şubat 1895'te tasarlandı. Bir kapalı alan sporu olarak 1895'te oynanmaya başlandı. Morgan, bu oyunu "mintonette" olarak adlandırmıştı; daha sonraları topa yere değmeden vurma ilkesinden (vole) yola çıkılarak "voleybol" adı önerildi ve oyun bu adla tanındı. İlk kez Morgan tarafından kaleme alınan voleybol kuralları, YMCA ile Üniversiteler Ulusal Spor Birliđi'nin (NCAA) ortak çalışması sonunda 1916'da yeniden düzenlendi. ABD'de kısa sürede tutulan voleybol, [I. Dünya Savaşı](#) sırasında ABD askerleri aracılığıyla Avrupa'ya da geçti. Sporun, çeşitli ülkelerde uzun bir dönem bağımsız bir çizgide gelişmesinden sonra, 1947'de [ParisŞablon:'te Uluslararası Voleybol Federasyonu](#) (FIVB) kuruldu. İlk Dünya Şampiyonası 1949 yılında erkekler, 1952'de kadınlar tarafından oynanmıştır. Günümüzde, merkezi [İsviçre](#)'nin [Lozan](#) kentinde bulunan FIVB'ye 169'tan fazla ülke üyedir.

Oyuncular ve yerleri

Pasör

Smaçörlere pas kaldıran oyuncudur. Pasör oyun sistemine göre farklı bölgelerden "2" ve "3" arasındaki bölgeye gelerek oynar. Oyunu asıl yönlendiren oyuncudur. Pasörün kötü pas atması halinde smaçöre daha çok görev düşer ve hücumdaki etki azalır. Pasör oyun süresi halinde birçok farklı yerde yer alabilir.

Pasör Çaprazı

Pasör servise geçtiğinde öne gelen ve genellikle uzun pasla hücum eden oyuncu. "2" numara oyuncusu da denilebilir. Bu oyuncu 4-2 taktiğinde görev almaz.

Smaçör

"4" numarada oynayan ve genellikle uzun pasla hücum eden oyunculara denir. Sahada bu görevde oynayan iki oyuncu bulunur. Birisi servise geçtiğinde çaprazı öne geçer, bu nedenle "4" numaradan sürekli olarak hücum yapılabilir.

Orta Oyuncu

3 numaradan oynayan ve kısa, kurşun paslarla hücum eden oyunculara denir. Bu görevde 2 oyuncu sahada yer alır. Birisi servise geçtiğinde çaprazı öne geçer, bu nedenle "3" numaralı bölge de sürekli hücum bölgesidir.

Libero

Takımın altıncı oyuncusudur. Farklı renkli (genellikle takım formasının tam zıt renginde) forma giyer, diğer oyuncularından farklı olarak oyuncu listesinde adının yanında bir "L" ibaresi bulunur ve bu ibare bu oyuncunun o maç sırasında başka bir görevde kullanılamayacağını gösterir. Takımın savunma oyuncusudur. Oyun sırasında servis atılmadan önce, takımının o sırada savunmada olan oyuncularından biriyle yer değiştirebilir. Bu yer değiştirme, sahanın arka alanından gerçekleştirilir. Arka alanda parmak pas ve manşet alabilirken, topu 3 metre içinde parmak pasla alamaz. Yerine geçtiği oyuncu "4" numaraya geldiğinde ya da başka bir oyuncuyla değişmesi gerekiyorsa oyundan çıkar. Her iki durumda da oyuna tekrar girebilmesi

için bir sayı beklemelidir. Servis atamaz ve 3 metre içinden hücum yapamaz. Arka alandan hücum yapabilir, ancak zıplayamaz. 3 metre içinde hoplayabilir. Arkaya gelen topları parmakla alamaz. Farklı renkte forma giymesinin sebebi voleyboldaki estetik algı ile ilgilidir. Bazen karşı takımın formasını giyebilirler. [2021](#) yılında FIVB tarafından yapılan kural değişikliğinden önce liberoların takım kaptanı olmalarına izin verilmemektedir. [2](#)

Oyuncular

Oyuncunun malzemeleri forma, şort, çorap ve spor ayakkabısıdır. Oyuncuların formaları 1'den 18'e kadar değişiklik gösterebilir. Takım kaptanının formasında, göğüs numarasının altında bir şerit olmalıdır. Diğer oyunculardan farklı renkte olan (libero oyuncular haricinde) ve/veya kurallara uygun numarası bulunmayan formaların giyilmesi yasaktır. Oyuncular riski kendisine ait olmak kaydıyla gözlük ve lens takabilirler.

Oyunda olmayan oyuncular oyun esnasında ısınma sahasında, molalarda ve teknik molalarda kendi oyun alanlarının arkasındaki serbest bölgede topsuz olarak, set aralarında serbest bölge içinde top kullanarak ısınabilirler.

Filenin önünde bulunan üç oyuncu ön hat oyuncusudur ve "4" (ön-sol), "3" (ön-orta), "2" (ön-sağ) numaralı alanlarda dururlar. Diğer üç oyuncu geri hat oyuncusudur ve "5" (geri-sol), "6" (geri-orta), "1" (geri-sağ) numaralı alanlarda dururlar.

Pas Çeşitleri

Uzun Pas

Genellikle "4" ve "2" numaralı oyunculara atılan yüksek pastır.

Kurşun Pas

"4" ve "2" numaralı oyuncuların hücumlarını hızlandırmak amacıyla atılan, file köşelerine doğru ve fileye paralel olarak atılan kısa ve hızlı pastır.

Kısa Pas

"3" numara oyuncularına atılan pastır, hızlı hücumu sağlar ve karşı takımı savunması yerine yerleşmeden yakalama amacı taşır. Yüksekliği ve zamanlamasına göre üç çeşidi vardır.

Erken kısa

"3" numara oyuncusu, top pasöre ulaşmadan önce hareketlenir ve top pasörle buluştuğunda havada olur.

Normal kısa

"3" numara oyuncusu, top pasöre giderken hareketlenir ve top pasörle buluştuğunda zıplar, topla en yüksek noktada buluşup topa vurur.

Geç kısa

"3" numara oyuncusu, topa düşmeye başladığı noktada vurur.

Taktikler

4-2

İki pasör, iki smaçör ve iki orta oyuncu ile sahaya çıkılan taktiktir. Pasörler arka alanda savunma oyuncusu olarak sayılırken öne geldiklerinde pas atmakla görevlidirler. Hücum görevinin sürekli olarak iki oyuncuda olması, bu taktiğin zayıf yönüdür.

5-1

Tek pasör, iki smaçör, iki orta oyuncu ve bir pasör çaprazıyla sahaya çıkılan taktiktir. Pasör arka alana geçtiğinde, öncelikli olarak bir savunma oyuncusudur. Top pasöre gelirse, pasör topu karşılar ve pası atmakla yükümlü olan oyuncu pasör çaprazı olur, aksi takdirde pasör 3 metre içine kaçarak pasını atar ve yeniden savunma pozisyonunu alır. Pasörün arkada olduğu pozisyon takımın üç oyuncusunun hücum edebildiği, dolayısıyla da güçlü oldukları pozisyondur.

Modern 4-2

İki pasör, iki smaçör, iki orta oyuncu ile oynanır. "4-2"den farkı, pasörlük görevinin arka alanda bulunan pasöre ait olmasıdır. Öne geçen pasör; pasör çaprazı gibi oynar ve takım sürekli olarak üçlü hücum yapabilir.

Voleybol sahası

Oyun alanı, 18x9 m² ölçülerinde bir dikdörtgendir ve her yönde en az 3 m genişliğinde olan bir serbest bölge ile çevrilmiştir. Oyun sahasının üzerinde bulunan serbest oyun boşluğu, her türlü engelden arındırılmış olmalıdır. Serbest oyun boşluğu, oyun sahası yüzeyinden ölçüldüğünde en az 7 m yüksekliğinde olmalıdır. Sahayı çevreleyen çizgiler 5 cm kalınlığındadır.

Sahanın yüzeyi düz, yatay ve yeknesak olmalıdır. Oyuncular için sakatlanmaya yol açacak herhangi bir tehlike teşkil etmemelidir. Pürüzlü ve kaygan yüzeylerde oynanması yasaktır. FIVB Dünya ve Resmi Müsabakalarında sadece tahta veya sentetik bir yüzeyin kullanılmasına izin verilir. Bu yüzey daha önce FIVB tarafından onaylanmış olmalıdır. Kapalı salonlarda oyun alanının yüzeyi açık renkte olmalıdır. FIVB Dünya ve Resmi Müsabakalarında çizgiler için beyaz, oyun alanı ve serbest bölge için farklı renkler kullanılmalıdır. Açık hava sahalarında drenaj amacıyla her metre için 5 mm lik bir eğime müsaade edilir. Saha çizgilerinin sert bir maddeden oluşturulması yasaktır.

Oyun alanının üzerindeki çizgiler

Bütün çizgiler 5 cm genişliğindedir. Çizgiler, zeminin ve diğer çizgilerin renklerinden farklı ve açık renkte olmalıdır.

Sınır çizgileri

İki yan ve iki dip çizgi oyun alanını belirler. Yan ve dip çizgilerin her ikisi de oyun alanının boyutlarına dahil olarak çizilir.

Orta çizgi

Orta çizginin tam ortası oyun alanını 9x9 m² boyutlarında iki eşit alana böler ; bununla beraber orta çizgi kalınlığının, bütünüyle, her iki oyun alanının da sınırları içerisinde olduğu kabul edilir. Bu çizgi filenin altından iki yan çizgi arasında uzanır.

Hücum çizgisi

Her oyun alanında, arka kenarı, orta çizginin tam ortasından 3 m geride çizilmiş bir hücum çizgisi, ön bölgeyi belirler.

Bölgeler

Ön bölge

Her oyun alanında ön bölge orta çizginin tam ortası ve hücum çizgisinin arka kenarıyla sınırlıdır. Ön bölgenin yan çizgiler dışında serbest bölgenin sonuna kadar uzandığı varsayılır.

Servis bölgesi

Servis bölgesi, her dip çizginin gerisinde 9 m genişliğindeki sahadır. Bu bölgenin yan sınırları, dip çizgilerden 20 cm geriye, yan çizgilerin uzantısı olarak çizilen 15 cm uzunluğunda iki kısa çizgiyle belirlenir. Her iki kısa çizgi de servis bölgesinin genişliğine dahildir. Servis bölgesinin derinliği serbest bölgenin sonuna kadar devam eder.

Oyuncu değiştirme bölgesi

Oyuncu değiştirme bölgesi, her iki hücum çizgisinin yazı hakemi masasına kadar olan uzantısı ile sınırlıdır.

Libero değişim bölgesi

Libero değişim bölgesi, serbest bölgenin, takım sıraları tarafındaki bir bölümü olup, hücum çizgisi uzantısından dip çizgiye kadar olan alanla sınırlandırılmıştır.

Isınma sahası

FIVB Dünya ve Resmi Müsabakalarında ısınma sahasları yaklaşık 3x3 m² boyutlarında, serbest bölgenin dışında ve oturma sıralarının bulunduğu taraftaki köşelerde yer alır.

Ceza sahası

Yaklaşık 1x1 m² boyutlarında olan ve iki sandalye bulundurulan bir ceza sahası, her bir dip çizgi uzantısının dışında olacak şekilde, kontrol sahası içinde yer alır. Bu sahaslar 5 cm genişliğinde kırmızı bir çizgiyle sınırlandırılabilirler.

File

File, düşey olarak orta çizginin üstünde yer alır ve erkekler için 2,43 m; kadınlar için 2,24 m yüksekliğindedir. File, 1 m genişliğinde, 9,50 ile 20 m uzunluğundadır ve 20 cm²lik karelerden oluşan siyah iplerden yapılmıştır. Anten, 1,80 m uzunluğunda ve 10 mm çapındadır. Antenlerin her birinin 80 santimetrelük üst kısımları filenin üzerinde devam eder. Antenler filenin bir parçası sayılır ve geçiş boşluğunun yan sınırlarını belirler.

Voleybol kuralları

Voleybol topu[

Voleybol topu

Top, içinde lastik veya benzeri bir maddeden bir kesenin bulunduğu esnek deri ya da sentetik deriden yapılmış ve küresel şekildedir. Tek bir açık renk ya da renk kombinasyonu kullanılabilir. Uluslararası resmi müsabakalarda kullanılan topların sentetik deri maddesinin ya da renk kombinasyonlarının FIVB standartlarına uyması gereklidir. Çevresi 65–67 cm ve ağırlığı 260-280 gr'dır. İç basıncı 0.30-0.325 kg/cm²'dir. (294.3-318.82 mbar veya hPa)

Yasaklı malzemeler

Herhangi bir sakatlığa sebep olacak veya rakibe oranla avantaj sağlayacak her türlü eşya yasaktır. Oyuncular gözlük veya lens takabilir ancak sorumluluk oyuncunun kendisine aittir.

Kaptanlar

Kaptanlar kendi takımlarından sorumludurlar. Maç öncesi ve sonrası takım cetvelini imzalar ve kurada takımını temsil eder.

Sayı kazanmak

Bir takım 3 şekilde sayı elde edebilir: Rakip sahanın zeminine top temas ettiği zaman, rakip takımın bir hatası sonucu (oyun kurallarına aykırı bir davranış yapılması) veya rakip takım herhangi bir ihtar (uyarı) aldığı anda.

Setler

Bir takım en az 2 sayı farkla 25 sayıda olduğu zaman seti kazanmış olur. 24-25 olduğu durumlarda set 2 sayı fark oluşana kadar devam eder. Üç set alan takım maçı kazanmış olur. 2-2'lik durum eşitliğinde beşinci set oynanır. Beşinci set 2 sayı farkı kuralıyla birlikte 15 sayı üzerinden oynanır.

Saha seçimi ve ilk servisi atacak takımın seçilmesi

Oyunun başında başhakem tarafından kura atışı yapılır. Bu şekilde saha ve ilk servisi atacak takım belirlenir. Kurayı kazanan takımın iki seçeneği vardır: Ya ilk servisi kullanmayı seçer ya da sahayı seçer. İlk servisi kullanacak takım filede ilk ısınacak takımdır.

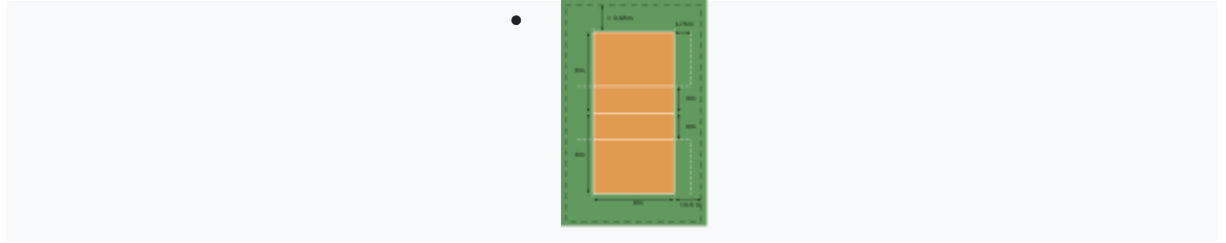
Oyundaki Oyuncu Sayısı

Her takımın oyunda altı oyuncusu bulunur.

Dönüşler

Dönüşteki sıra başlangıç dizilişi ile başlanır. Set bitene kadar ve oyuncuların pozisyonları ile kontrol edilir. Bir takım servis karşılıyorsa, eğer servis atma hakkı kazanırsa o takımın oyuncuları saat yönünde bir pozisyon dönerler.

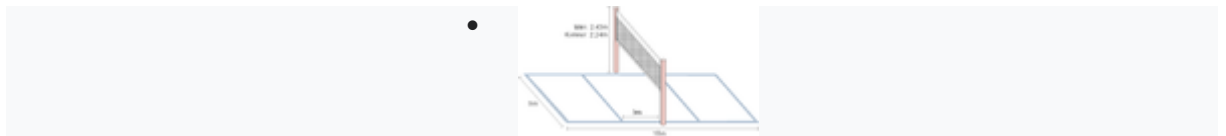
Fotoğraflar

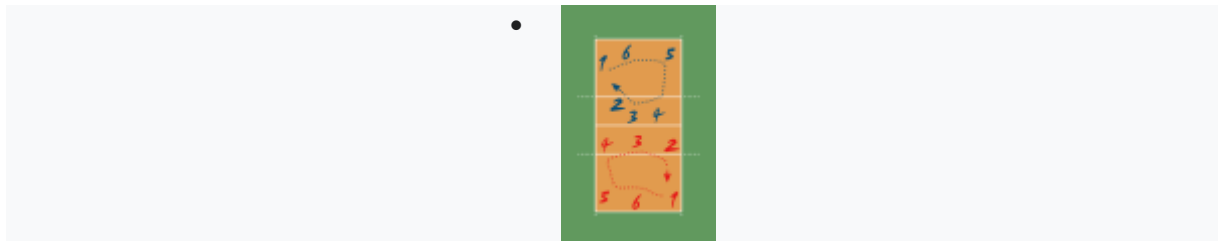
Voleybol sahası

Oyun bölgeleri

File

Dönüşümler

Oyuncuların oyun alanında duruşu

3 oyuncunun tamamlanmış bloğu